

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

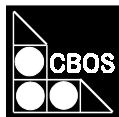
BS/120/2004

OPINIE O RZĄDZIE MARKA BELKI PO UZYSKANIU WOTUM ZAUFANIA

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, LIPIEC 2004

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

OPINIE O RZĄDZIE MARKA BELKI PO UZYSKANIU WOTUM ZAUFANIA

- ◇ Polacy przyjmują rząd Marka Belki z dużą rezerwą. Wiązą z nim mniej nadziei niż z którymkolwiek z wcześniejszych rządów III RP i obdarzają kredytem zaufania wyraźnie mniejszym niż jego poprzedników. Tylko nieco ponad jedna piąta Polaków (21%) wierzy, że nowy rząd przyczyni się do poprawy sytuacji w kraju. Większa liczebnie grupa (28%) wyraża obawę, że będzie gorzej niż dotychczas. Stosunkowo dużo osób odczuwa zawód, bo - ich zdaniem - nic się nie zmieni (16%) lub deklaruje, że nie interesuje się rządem (25%).
- ◇ Tylko co piąty Polak (20%) spodziewa się, że obecny rząd będzie lepszy od poprzedniego. Najczęstsza jest opinia, podzielana przez prawie połowę badanych (47%), że gabinet Marka Belki będzie taki sam jak - najgorzej dotychczas oceniany - rząd Leszka Millera. Co ósmy (13%) spodziewa się, że gabinet Marka Belki będzie gorszy niż poprzedni rząd.
- ◇ Stosunek do rządu Marka Belki po uzyskaniu w Sejmie wotum zaufania jest mniej krytyczny niż wcześniej, jednak trudno mówić o wyraźnej poprawie. Wprawdzie dość znacząco spadła liczba przeciwników rządu (z 30% w czerwcu do 22% w lipcu), jednak liczba jego zwolenników zwiększyła się tylko minimalnie (z 18% do 20%). Oznacza to, że obojętność wobec gabinetu Marka Belki, i tak znaczna, jeszcze wzrosła (z 42% do 49%).
- ◇ Podobnie, choć zmalała nieco liczba osób niezadowolonych z osoby samego premiera (z 42% do 38%), jednak liczba akceptujących Marka Belkę w roli szefa Rady Ministrów praktycznie się nie zmieniła (25% wobec 24% w czerwcu).

Po raz pierwszy od czasu, kiedy gabinet Marka Belki uzyskał w Sejmie wotum zaufania, badaliśmy¹ stosunek do rządu i społeczne oczekiwania wobec niego, porównywaliśmy także reakcje na jego utworzenie z tym, jak przyjmowano poprzednie rządy III RP na początku ich działalności.

OCZEKIWANIA WOBEC RZĄDU

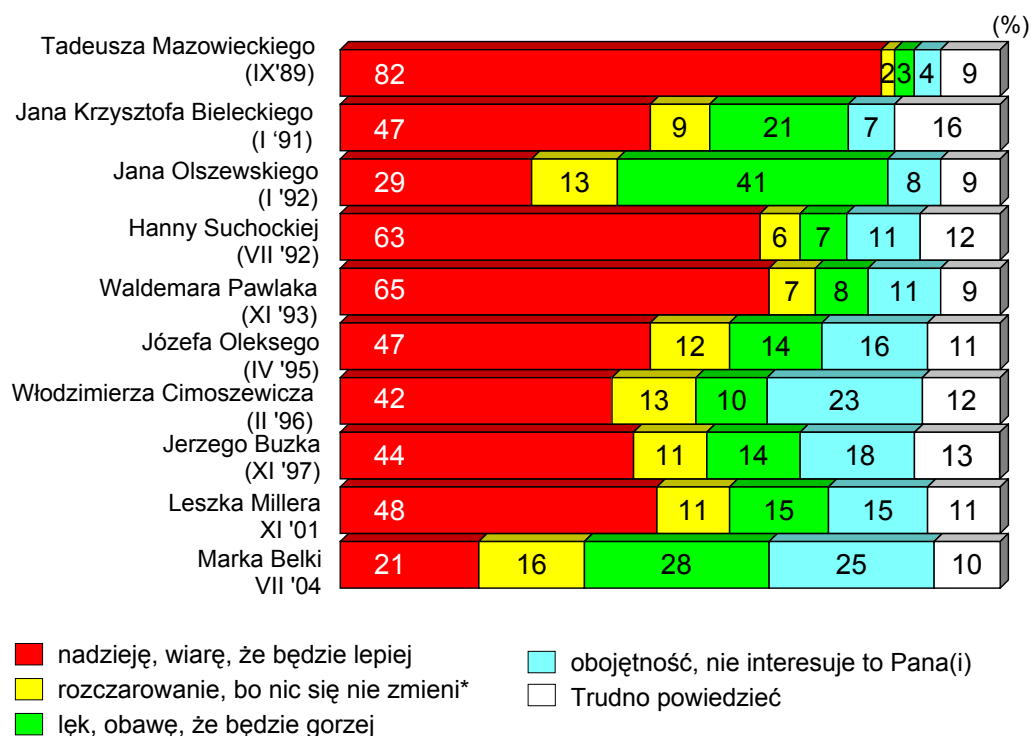
Społeczne reakcje na powołanie rządu Marka Belki zasadniczo różnią się od tych, z jakimi na początku urzędowania spotykała się większość dotychczasowych gabinetów rządowych w III Rzeczypospolitej. Na ogół budziły one przede wszystkim nadzieje na pozytywne zmiany w kraju (z wyjątkiem rządu Jana Olszewskiego, przyjmowanego najczęściej z obawą, że będzie gorzej).

Reakcje na powołanie gabinetu Marka Belki są bardziej zróżnicowane, a udzielany mu kredyt zaufania - zdecydowanie mniejszy. Ogólnie można powiedzieć, że Polacy wiążą z tym rządem niewielkie oczekiwania. Tylko nieco ponad jedna piąta (21%), a więc mniej niż w przypadku któregośkolwiek z wcześniejszych gabinetów, wierzy, że rząd Marka Belki przyczyni się do poprawy sytuacji w Polsce. Większa liczebnie grupa (28%) wyraża obawę, że będzie gorzej niż dotychczas. Stosunkowo dużo osób odczuwa zawód, bo - ich zdaniem - nic się nie zmieni (16%) lub deklaruje, że nie interesuje się rządem (25%).

---

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (170) przeprowadzono w dniach 9-12 lipca 2004 roku na liczącej 920 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych Polaków.

RYS. 1. CZY RZĄD PREMIERA ... BUDZI W PANU(I):

Do stycznia '92 pytanie brzmiało: „Czy, Pana(i) zdaniem, nowy rząd budzi u większości ludzi...”, w lipcu '92 połowa respondentów odpowiadała na pytanie w starej wersji, połowa zaś w nowej, a otrzymane wyniki zostały uśrednione

* W listopadzie '01 i w lipcu '04 odpowiedź brzmiała „zawód, bo nic się nie zmienia”

Oczekiwania wobec rządu Marka Belki są w głównej mierze funkcją identyfikacji politycznych i partyjnych. Nadzieje na poprawę sytuacji mają przede wszystkim osoby deklarujące lewicowe poglądy polityczne (40%), natomiast obawy, że będzie gorzej, najczęściej wyrażają badani utożsamiający się z prawicą (36%).

W elektoratach partyjnych w skuteczność rządu wierzą przede wszystkim zwolennicy SLD i UP. Stosunkowo często nadzieje na poprawę sytuacji w wyniku działalności rządu Marka Belki wyrażają potencjalni wyborcy SdPI, PSL, a także, mający już jednak więcej wątpliwości w tej sprawie, sympatycy PO RP. Częściej obawę niż nadzieję budzi rząd Marka Belki wśród zwolenników LPR, PiS i Samoobrony.

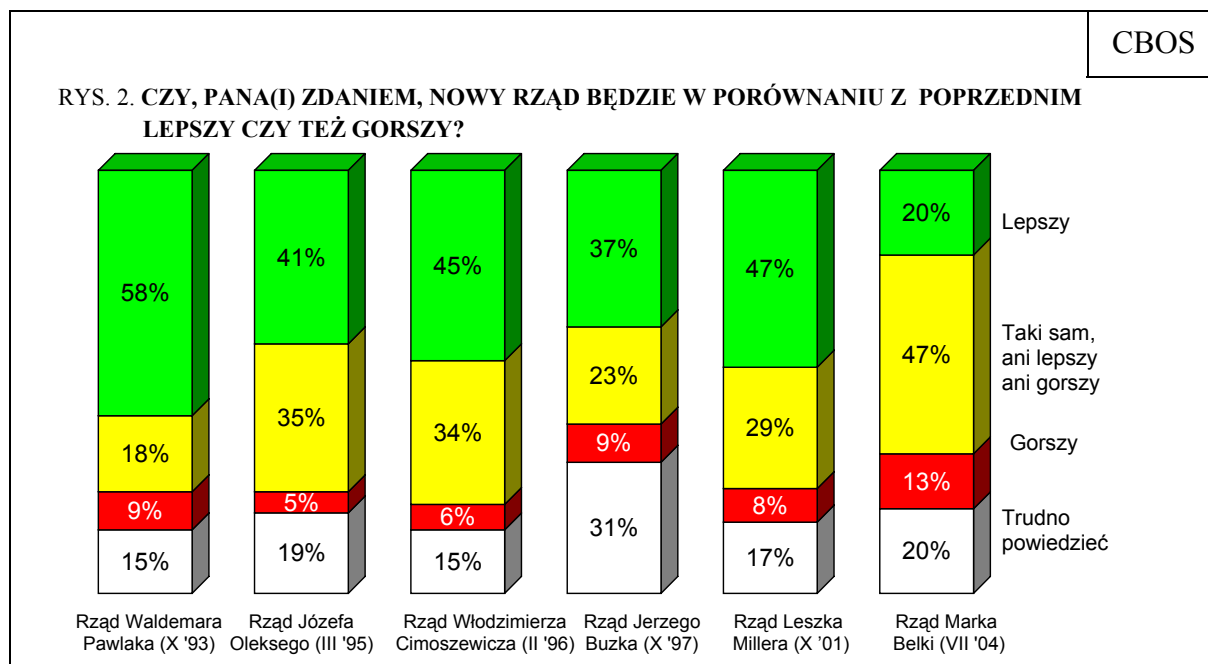
Nie można też powiedzieć, aby udało się Markowi Belce przekonać do swojego rządu (i zaszczerpić wiarę w jego sukces) osoby niemające wykrystalizowanych preferencji partyjnych i, przede wszystkim, niezamierzające uczestniczyć w wyborach parlamentarnych.

Tabela 1

Potencjalne elektoraty	Czy rząd premiera Marka Belki budzi w Panu(i):				
	nadzieję, wiarę, że będzie lepiej	zawód, bo nic się nie zmieni	lęk, obawę, że będzie gorzej	obojętność, nie interesuje to Pana(i)	Trudno powiedzieć
	w procentach				
SLD+UP	60	18	9	10	3
SdPI*	49	25	7	19	0
PSL*	46	12	11	26	5
PO RP	43	20	21	13	4
UW*	35	9	25	23	9
LPR	23	19	32	9	17
PiS	14	38	29	13	7
Samoobrona	13	23	28	30	6
Niezdecydowani	28	16	22	21	14
Niezamierzający głosować	13	14	32	30	12

*Ze względu na niewielkie liczebności potencjalnych wyborców tych partii w badanej próbie dane należy traktować z ostrożnością

O niewielkiej, wyraźnie mniejszej niż w przypadku wcześniejszych rządów, skali oczekiwań związanych z gabinetem Marka Belki świadczy też fakt, że tylko co piąty Polak (20%) spodziewa się, że obecny rząd będzie lepszy od poprzedniego. Najczęstsza jest opinia, podzielana przez prawie połowę badanych (47%), że gabinet Marka Belki będzie taki sam jak - najgorzej dotychczas oceniany - rząd Leszka Millera. Co ósmy respondent (13%) sądzi, że obecny rząd będzie gorszy niż poprzedni.

Przekonanie, że obecny rząd będzie lepszy od poprzedniego, wyrażają przede wszystkim zwolennicy SdPI oraz sympatycy partii koalicyjnych: SLD i UP. Skłonna jest w to wierzyć także stosunkowo duża część potencjalnych wyborców PO RP, PSL oraz UW. Najwięcej wątpliwości w tej kwestii mają sympatycy LRP, PiS, Samoobrony, a także osoby niezdecydowane, czy i na kogo głosować, wśród których przeważa opinia, że obecny rząd będzie taki sam jak poprzedni.

Tabela 2

Potencjalne elektoraty	Czy, Pana(i) zdaniem, rząd Marka Belki będzie w porównaniu z poprzednim lepszy czy też gorszy?			
	Lepszy	Taki sam, ani lepszy, ani gorszy	Gorszy	Trudno powiedzieć
	w procentach			
SdPI*	52	29	0	18
SLD+UP	47	43	10	0
PO RP	40	43	9	8
PSL*	37	39	0	24
UW*	35	39	9	17
LPR	24	49	13	14
PiS	20	59	10	11
Samoobrona	16	49	23	12
Niezdecydowani	20	41	10	29
Niezamierzający głosować	13	48	15	24

*Ze względu na niewielkie liczebności potencjalnych wyborców tych partii w badanej próbie dane należy traktować z ostrożnością

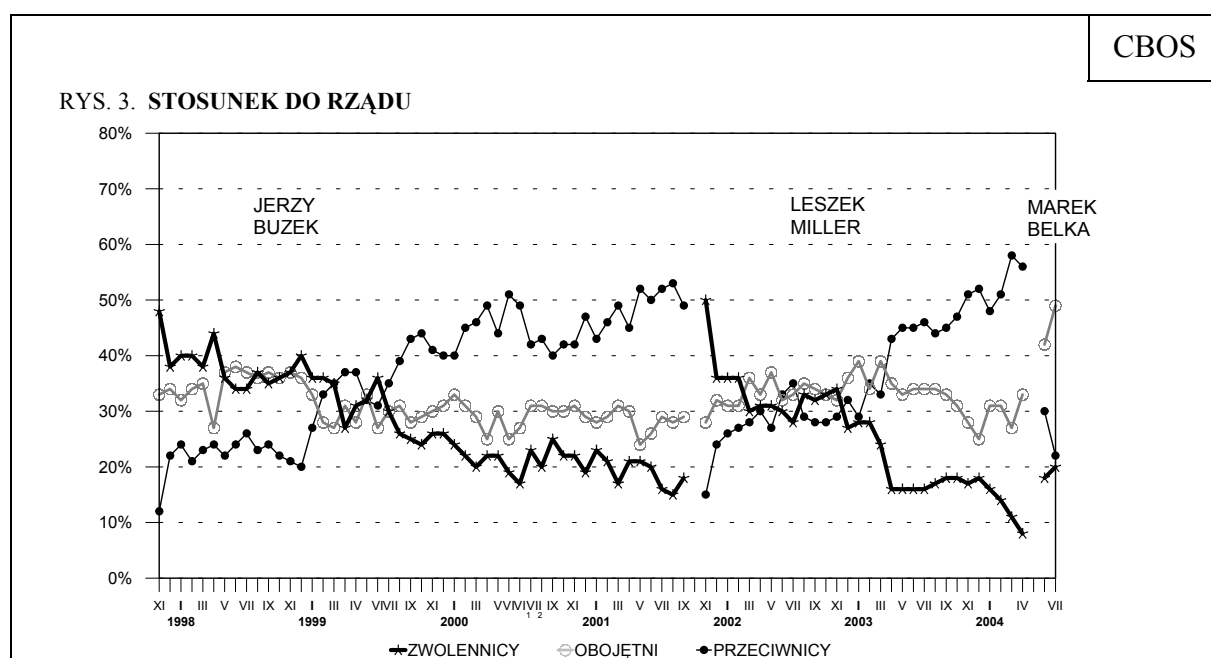
POPARCIE DLA RZĄDU

Stosunek do rządu Marka Belki po uzyskaniu w Sejmie wotum zaufania jest mniej krytyczny niż wcześniej, jednak trudno mówić o wyraźnej poprawie. Wprawdzie dość znacząco spadła (o 8 punktów) liczba przeciwników rządu, jednak liczba jego zwolenników zwiększyła się tylko minimalnie (o 2 punkty). Oznacza to, że wzrosła, i tak znaczna, obojętność wobec gabinetu Marka Belki. Obecnie już prawie połowa Polaków (49%) dystansuje się wobec rządu, a pozostali zaliczają się do jego zwolenników (20%) niemal równie często jak do przeciwników (22%).

Tabela 3

Stosunek do rządu*	Wskazania respondentów według terminów badań												
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	VI	VII
	2003							2004					
	w procentach												
Zwolennicy	16	16	17	18	18	17	18	16	14	11	8	18	20
Przeciwnicy	45	46	44	45	47	51	52	48	51	58	56	30	22
Obojętni	34	34	34	33	31	28	25	31	31	27	33	42	49
Trudno powiedzieć	5	4	5	4	4	4	5	5	4	4	3	10	9

* Do kwietnia 2004 roku wskazania dotyczyły rządu Leszka Millera, a od czerwca - rządu Marka Belki

Jeśli porównamy wielkość społecznego poparcia, z jakim spotykały się kolejne rządy III RP na początku swojej działalności, widać, jak bardzo odmienna jest sytuacja obecnego gabinetu. Żaden poprzedni rząd, poczynając od gabinetu Waldemara Pawlaka, nie otrzymał na starcie tak niewielkiego kredytu społecznego zaufania i nie spotkał się z tak dużą rezerwą jak rząd Marka Belki.

Tabela 4

Gabinety rządowe ²	Stosunek do poszczególnych rządów na początku ich działalności			
	zwolennicy	obojętni	przeciwnicy	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Waldemara Pawlaka (XI '93)	61	20	12	7
Józefa Oleksego (IV '95)	33	37	24	7
Włodzimierza Cimoszewicza (III '96)	42	30	22	6
Jerzego Buzka (XI '97)	48	33	12	7
Leszka Millera (XI '01)	50	28	15	7
Marka Belki (VI '04)	18	42	30	10
Marka Belki (VII '04)	20	49	22	9
W nawiasach podano datę badania				

Obojętność wobec rządu przeważa niemal we wszystkich analizowanych grupach społeczno-demograficznych. Najwięcej obojętnych jest wśród ludzi młodych - do 34 roku życia (56%) oraz respondentów najbiedniejszych (58% wśród tych, którzy uzyskują miesięczne dochody *per capita* do 300 zł). W grupach społeczno-zawodowych najczęściej dystansują się wobec rządu, deklarując do niego obojętność, rolnicy (59%), a spośród biernych zawodowo gospodynie domowe (66%), bezrobotni (56%) oraz uczniowie i studenci (56%). Jediną grupą wyróżniającą się względnie pozytywnym stosunkiem do rządu są osoby najlepiej sytuowane: poparcie dla rządu zadeklarowało 40% ankietowanych o miesięcznych dochodach *per capita* powyżej 1200 zł.

Stosunek do rządu najsilniej różnicują poglądy polityczne badanych oraz ich preferencje partyjne. Do jego zwolenników zaliczają się przede wszystkim osoby

identyfikujące się z lewicą (42%), natomiast jako przeciwnicy rządu najczęściej określają się respondenci o poglądach prawicowych (37%). W potencjalnych elektoratach rząd może liczyć przede wszystkim na poparcie sympatyków ugrupowań koalicyjnych SLD i UP, a także znacznej części wyborców SdPI oraz PO. Względnie przychylnie nastawieni do rządu Marka Belki są również sympatycy PSL oraz UW. W pozostałych elektoratach PiS, Samoobrony i LPR więcej jest przeciwników rządu niż jego zwolenników.

Tabela 5

Potencjalne elektoraty	Stosunek do rządu			
	zwolennicy	przeciwnicy	obojętni	Trudno powiedzieć
	w procentach			
SLD+UP	57	17	23	3
SdPI*	45	19	36	0
PO RP	45	20	32	3
PSL*	37	9	50	5
UW*	35	33	23	9
PiS	19	43	30	8
LPR	18	32	37	13
Samoobrona	14	39	40	8
Niezdecydowani	20	22	44	14
Niezamierzający głosować	13	19	57	11

*Ze względu na niewielkie liczebności potencjalnych wyborców tych partii w badanej próbie dane należy traktować z ostrożnością

AKCEPTACJA PREMIERA

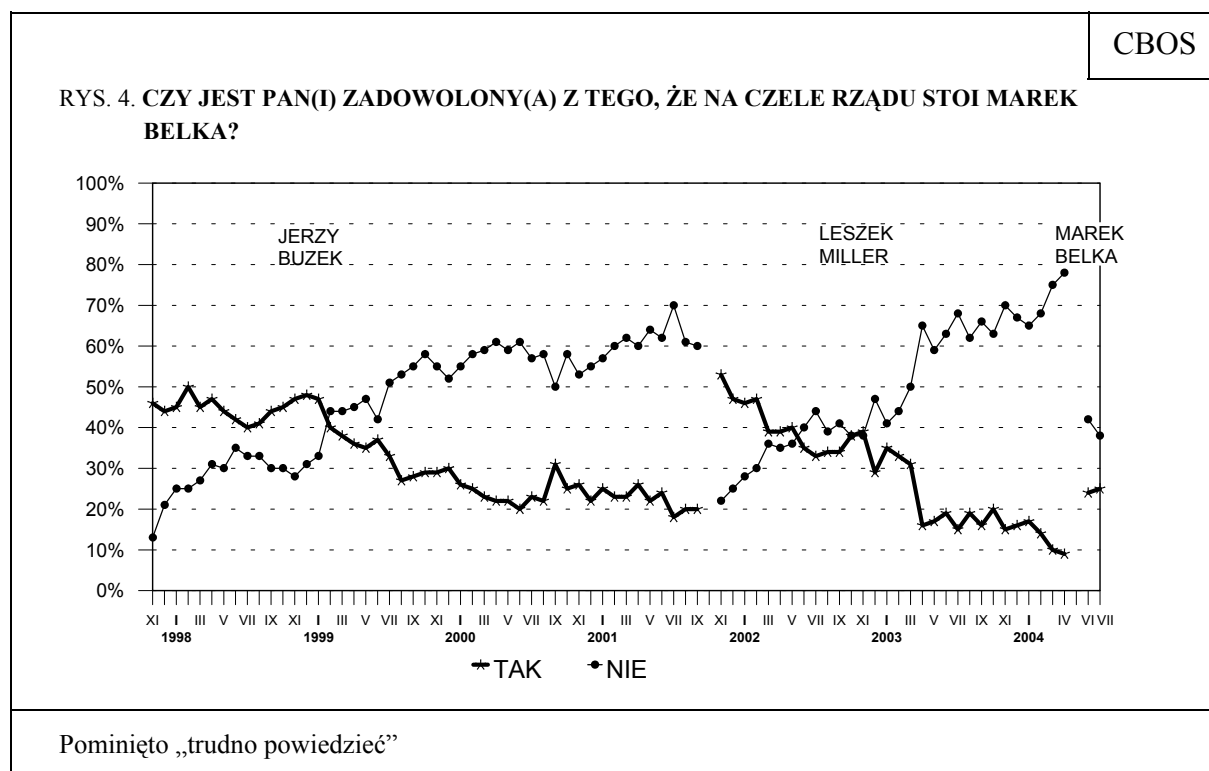
Nastawienie do osoby samego premiera zmieniło się podobnie jak stosunek do rządu. Wprawdzie nieco zmalała (o 4 punkty) liczba respondentów niezadowolonych z tego, że Marek Belka jest prezesem Rady Ministrów, jednak liczba zadowolonych praktycznie się nie zmieniła. Nadal więcej osób wyraża niezadowolenie, że jest on szefem rządu (38%), niż aprobuje go na tym stanowisku (25%).

² Pytanie o stosunek do rządu zadawane jest od grudnia 1992 roku, nie ma więc możliwości porównania z poparciem dla rządu Hanny Suchockiej (i poprzednich gabinetów) w pierwszym miesiącu jego urzędowania.

Tabela 6

Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Marek Belka *?	Wskazania respondentów według terminów badań													
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	VI	VII	
	2003							2004						
	w procentach													
Tak	19	15	19	16	20	15	16	17	14	10	9	24	25	
Nie	63	68	62	66	63	70	67	65	68	75	78	42	38	
Trudno powiedzieć	18	17	19	18	17	15	17	18	18	14	13	34	37	

* Do kwietnia 2004 roku pytanie dotyczyło Leszka Millera

Jeśli porównamy stosunek do nowego premiera z opiniami o jego poprzednikach na początku ich działalności na tym stanowisku, można stwierdzić, że żaden z dotychczasowych premierów III RP nie rozpoczynał swojej pracy przy tak niewielkim poparciu społecznym.

Tabela 7

Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi:	Zadowolony(a)	Niezadowolony(a)	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Tadeusz Mazowiecki (IX '89)	82	2	16
Jan Krzysztof Bielecki (I '91)	34	8	58
Jan Olszewski (I '92)	48	19	33
Hanna Suchocka (VII '92)	67	6	27
Waldemar Pawlak (X '93)	61	21	18
Józef Oleksy (IV '95)	52	20	28
Włodzimierz Cimoszewicz (III '96)	49	24	27
Jerzy Buzek (XI '97)	47	13	40
Leszek Miller (XI '01)	53	22	25
Marek Belka (VI '04)	24	42	34
Marek Belka (VII '04)	25	38	37

Stosunek do osoby premiera wiąże się, podobnie jak nastawienie do całego rządu, przede wszystkim z sympatiami politycznymi i partyjnymi respondentów. Zadowolenie z tego, że na czele rządu stoi Marek Belka, wyrażają przede wszystkim badani identyfikujący się z lewicą (45%), natomiast nie akceptują go najczęściej osoby o orientacji prawicowej (50%). W elektoratach partyjnych zadowoleni z Marka Belki jako szefa rządu są przede wszystkim sympatycy SLD i UP, SdPL oraz PSL. Na ogół pozytywnie odbierają go także zwolennicy PO i UW. Niezadowolenie przeważa wśród potencjalnych wyborców Samoobrony, PiS oraz LPR. Również wśród osób niezdecydowanych, na kogo głosować, a przede wszystkim wśród niezamierzających uczestniczyć w wyborach premier Marek Belka ma więcej przeciwników niż zwolenników.

Tabela 8

Potencjalne elektoraty	Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Marek Belka?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
SLD+UP	61	24	14
SdPI*	55	19	26
PSL*	55	25	20
PO RP	49	34	17
UW*	41	33	25
PiS	25	47	28
LPR	24	48	28
Samoobrona	16	50	34
Niezdecydowani	26	30	44
Niezamierzający głosować	18	40	42

*Ze względu na niewielkie liczebności potencjalnych wyborców tych partii w badanej próbie dane należy traktować z ostrożnością

OCENA POLITYKI GOSPODARCZEJ RZĄDU

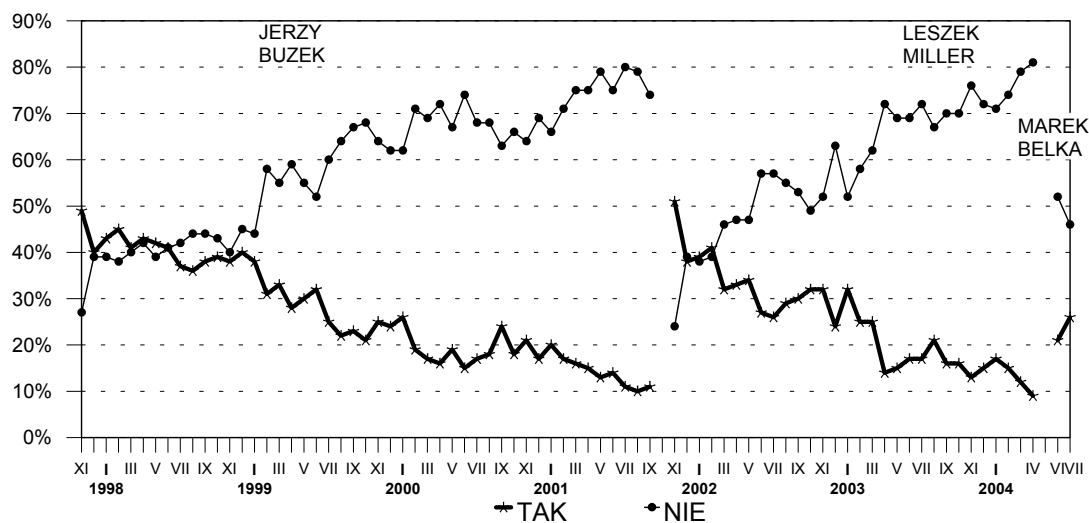
Mimo że w ciągu ostatnich trzech tygodni rządowi ani samemu premierowi nie przybyło wielu zwolenników, jednak wzrosły nadzieje, że w wyniku działalności rządu poprawi się stan gospodarki kraju. Nadal jednak przeważa przekonanie, że rząd Marka Belki nie stwarza szansy poprawy sytuacji gospodarczej. Możliwość taką dostrzega nieco ponad jedna czwarta Polaków (26%).

Tabela 9

Czy, Pana(i) zdaniem, obecny rząd stwarza szanse poprawy sytuacji gospodarczej?*	Wskazania respondentów według terminów badań												
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	VI	VII
	2003						2004						
w procentach													
Tak	17	17	21	16	16	13	15	17	15	12	9	21	26
Nie	69	72	67	70	70	76	72	71	74	79	81	52	46
Trudno powiedzieć	14	11	13	14	14	11	13	12	11	9	10	27	28

*Do kwietnia 2004 roku wskazania dotyczyły rządu Leszka Millera, a od czerwca - rządu Marka Belki

RYS. 5. CZY, PANA(I) ZDANIEM, POLITYKA OBECNEGO RZĄDU STWARZA SZANSE POPRAWY SYTUACJI GOSPODARCZEJ?

Pominięto „trudno powiedzieć”

Nadzieje na poprawę sytuacji gospodarczej w wyniku działalności rządu są mniejsze niż te, które łączono z poprzednimi gabinetami, poczynając od rządu Hanny Suchockiej, na początku ich funkcjonowania.

Tabela 10

Oceniane rządy	Czy polityka obecnego rządu stwarza szansę poprawy sytuacji gospodarczej?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
(w nawiasach data badania)	w procentach		
Hanny Suchockiej (VII '92)	54	10	36
Waldemara Pawlaka (XI '93)*	54	21	25
Józefa Oleksego (IV '95)	38	43	20
Włodzimierza Cimoszewicza (III '96)	50	30	20
Jerzego Buzka (XI '97)	49	27	24
Leszka Millera (XI '01)	51	24	25
Marka Belki (VI '04)	21	52	27
Marka Belki (VII '04)	26	46	28

* Do roku '94 pytano o „szanse wyjścia z kryzysu gospodarczego”

Opinie o polityce gospodarczej gabinetu Marka Belki, podobnie jak stosunek do rządu i osoby samego premiera, kształtują się w głównej mierze pod wpływem sympatii politycznych i partyjnych. Nadzieje na poprawę sytuacji gospodarczej wiążą z rządem Marka Belki przede wszystkim zwolennicy SLD, UP oraz PSL. Raczej dobrze politykę gospodarczą rządu oceniają również sympatycy PO, SdPI oraz UW. Krytykują ją natomiast potencjalni wyborcy PIS, Samoobrony i LPR. Negatywne oceny przeważają także wśród osób niezdecydowanych, czy i jak głosować w wyborach parlamentarnych.

Tabela 11

Potencjalne elektoraty	Czy, Pana(i) zdaniem, rząd Marka Belki stwarza szansę poprawy sytuacji gospodarczej?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
SLD+UP	68	21	11
PSL*	59	17	24
PO RP	48	41	11
SdPI*	47	34	19
UW*	41	33	26
LPR	26	56	18
PiS	23	61	17
Samoobrona	21	56	24
Niezdecydowani	26	35	39
Niezamierzający głosować	18	48	34

*Ze względu na niewielkie liczebności potencjalnych wyborców tych partii w badanej próbie dane należy traktować z ostrożnością

OCENY WYNIKÓW DZIAŁALNOŚCI RZĄDU

W lipcu po raz pierwszy zapytaliśmy Polaków, jak oceniają wyniki działalności rządu. Ze względu na krótki okres sprawowania przez niego władzy ponad połowa badanych (52%) nie potrafiła ocenić efektów pracy rządu. Osoby, które pokusiły się o sformułowanie takich ocen, ponad dwukrotnie częściej wyrażały opinie krytyczne (33%) niż pozytywne (15%).

Tabela 12

Jak by Pan(i) ocenił(a) wyniki działalności rządu premiera Marka Belki od czasu objęcia przezeń władzy?*	Wskazania respondentów według terminów badań													
	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
	2003								2004					
	w procentach													
Dobrze	14	15	14	16	14	14	13	14	13	12	8	9	15	
Źle	70	69	75	70	73	72	77	73	74	78	82	82	33	
Trudno powiedzieć	16	16	11	14	13	14	10	13	13	10	10	9	52	

* Do kwietnia 2004 roku wskazania dotyczyły rządu Leszka Millera, a od czerwca - rządu Marka Belki

Niemal we wszystkich grupach społeczno-demograficznych negatywne oceny wyników działalności rządu przeważają nad pozytywnymi (wyjątkiem są osoby najlepiej sytuowane, o miesięcznych dochodach *per capita* powyżej 1200 zł, wśród których dobrych ocen jest nieznacznie więcej niż złych). Krytyczne opinie najczęściej wyrażają respondenci najgorzej sytuowani (46% tych, którzy uzyskują miesięczne dochody *per capita* poniżej 300 zł), właściciele firm (44%) oraz pracownicy fizyczno-umysłowi (43%).

Chociaż efekty pracy rządu skłonni są krytykować przede wszystkim badani o prawicowych poglądach politycznych (41% ocen negatywnych), to także ci, którzy identyfikują się z lewicą, wypowiadają się na ten temat raczej źle (29%) niż dobrze (26%). W elektoratach partyjnych wyniki działalności rządu stosunkowo dobrze oceniają zwolennicy SLD, UP, SdPi oraz UW i PSL, natomiast źle - sympatycy Samoobrony, PiS i LPR. Wśród wyborców PO, którzy, jak wynika z wcześniejszych analiz, raczej sprzyjają rządowi Marka Belki, opinie o efektach jego pracy są niejednoznaczne.

Wśród osób niemających sprecyzowanych preferencji partyjnych oraz niechętnych udziałowi w wyborach parlamentarnych rząd otrzymuje więcej ocen negatywnych niż pozytywnych.

Tabela 13

Potencjalne elektoraty	Oceny wyników działalności rządu		
	dobrze	złe	Trudno powiedzieć
	w procentach		
SLD+UP	40	26	34
SdPI*	36	11	53
UW*	32	17	52
PSL*	32	19	49
PO RP	29	28	43
LPR	21	37	43
PiS	11	41	48
Samoobrona	11	51	38
Niezdecydowani	15	24	61
Niezamierzający głosować	10	34	57

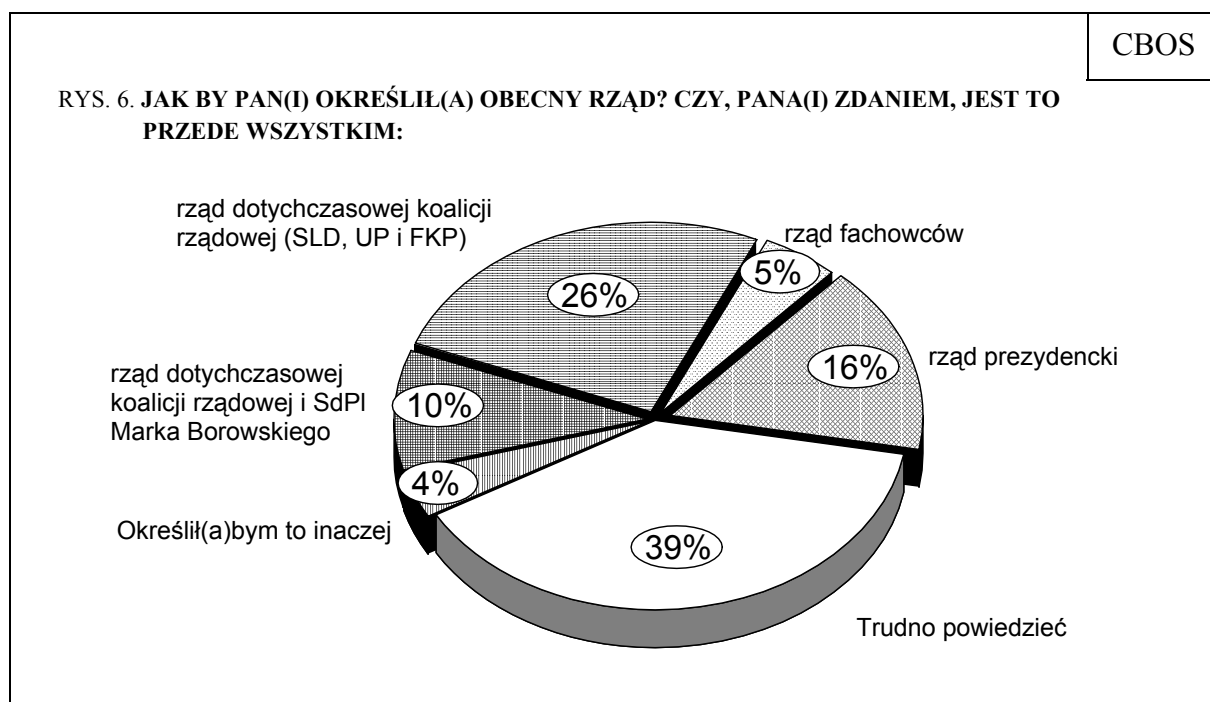
*Ze względu na niewielkie liczebności potencjalnych wyborców tych partii w badanej próbie dane należy traktować z ostrożnością

RZĄD PREZYDENCKI, PARTYJNY CZY RZĄD FACHOWCÓW?

Kandydaturę Marka Belki na stanowisko premiera wysunął prezydent Aleksander Kwaśniewski. Nowy premier zapowiadał, że jego gabinet będzie rządem fachowców, w którym kompetencje będą ważniejsze niż rekomendacje partyjne. Ostatecznie w nowym rządzie znalazło się kilku ministrów gabinetu Leszka Millera, co sprawiło, że zaczęto go postrzegać jako kontynuację poprzedniego. Rząd Marka Belki w sejmowym głosowaniu nad wotum zaufania uzyskał poparcie dotychczasowych partii koalicyjnych: SLD, UP i FKP, a także SdPI. Mimo że partia Marka Borowskiego udzieliła rządowi poparcia, dystansuje się od niego, zastrzegając, że nie jest członkiem koalicji rządowej. (Politycy SdPI podtrzymali swoją deklarację także po wejściu Marka Balickiego do obecnego rządu, co miało miejsce już po realizacji naszego badania.) Powstaje zatem pytanie, jak Polacy postrzegają rząd Marka Belki - czy jest to oczekiwany przez wielu rząd fachowców, rząd prezydencki, rząd dotychczasowej koalicji SLD-UP-FKP czy też rząd dotychczasowej koalicji i SdPI?

Okazuje się, że Polacy mają trudności z jednoznaczną definicją rządu Marka Belki. Prawie dwie piąte (39%) nie potrafi określić, jaki charakter ma nowy rząd. Ci, którzy mają w tej kwestii wyrobioną opinię, uważają, że jest to jednak rząd partyjny. Stosunkowo najwięcej osób (26%) sądzi, że jest to kolejny rząd dotychczasowej koalicji SLD-UP-FKP. Co dziesiąty Polak (10%) do grona partii tworzących rząd zalicza także SdPI. Jako rząd prezydencki określa gabinet Marka Belki 16% badanych, a tylko 5% uznaje, że jest to rząd fachowców.

Opinia, że gabinet Marka Belki to rząd dotychczasowej koalicji SLD-UP-FKP, przeważa w większości potencjalnych elektoratów, także wśród zwolenników SdPI, która poparła rząd w głosowaniu nad wotum zaufania. Również osoby niezdecydowane, czy i jak będą głosować w najbliższych wyborach parlamentarnych, najczęściej sądzą, że jest to rząd tej samej koalicji.

Polacy przyjmują rząd Marka Belki z dużą rezerwą. Z nowym gabinetem wiążą mniej nadziei niż z którymkolwiek z wcześniejszych rządów III Rzeczypospolitej i obdarzają go kredytem zaufania wyraźnie mniejszym niż jego poprzedników. Do takich zdystansowanych reakcji przyczyniło się zapewne to, że jest on postrzegany jako rząd kontynuacji: rząd tej samej koalicji, personalnie i programowo powiązany z poprzednim gabinetem - ocenianym bardzo krytycznie. Jak wynika z badań, kolejne rządy tej samej koalicji z reguły witano mniej przychylnie niż pierwsze powyborcze gabinety. Z pewnością pozytywnym reakcjom społecznym nie sprzyjał sposób powoływania rządu Marka Belki. Trudności z uzyskaniem przez niego poparcia w parlamencie budzą wątpliwości, czy będzie on zdolny do skutecznego rządzenia krajem, czy nie będzie jedynie rządem „na przetrwanie”.

Opracowała

Beata ROGUSKA

A N E K S

Tabela 1. Czy rząd premiera Marka Belki budzi w Panu(i):
 1 - nadzieję, wiarę, że będzie lepiej; 2 - zawód, bo nic się nie zmienia;
 3 - lęk, obawę, że będzie gorzej; 4 - obojętność, nie interesuje to Pana(i)

(%)

	1	2	3	4	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	21	16	28	25	10	920
Płeć						
Mężczyźni	21	19	24	28	8	445
Kobiety	20	14	32	22	12	475
Wiek						
18-24 lat	20	15	26	35	4	134
25-34	21	14	23	32	10	167
35-44	17	18	37	21	6	152
45-54	18	17	31	25	9	182
55-64	26	22	24	17	11	125
65 lat i więcej	23	11	28	20	19	161
Miejsce zamieszkania						
Wieś	19	15	26	26	13	338
Miasto do 20 tys.	25	13	35	17	11	110
20-100 tys.	19	18	27	27	8	183
101-500 tys.	25	14	32	23	7	177
501 tys. i więcej mieszk.	18	20	25	29	9	112
Wykształcenie						
Podstawowe	18	11	28	25	18	256
Zasadnicze zawodowe	18	17	30	27	8	238
Średnie	24	18	29	23	5	321
Wyższe	25	19	22	24	10	104
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	30	19	25	22	5	61
Prac.umysł.niż.szczębla	15	29	25	24	7	78
Pracownicy fiz.- umysł.	12	15	32	34	7	76
Robotnicy wykwalifikowani	25	15	31	22	6	76
Robotnicy niewykwalifik.	19	4	36	31	10	34
Rolnicy	20	23	22	18	17	49
Pracujący na własny rach.	28	21	18	23	11	42
Bierni zawodowo						
Renciści	25	11	36	18	11	96
Emeryci	22	13	28	20	17	194
Uczniowie i studenci	24	25	14	33	5	57
Bezrobotni	17	13	34	26	10	108
Gospodynie domowe i inni	13	11	28	45	2	49
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	16	24	27	24	9	131
spółce właścicieli	17		31	37	1	61
prywatnych i państwa	25	14	28	22	8	172
sekt. pryw. poza rolnict.	23	21	19	20	16	56
prywatnym gosp. rolnym						
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	20	12	37	25	7	120
301-500	12	17	33	28	11	141
501-900	25	14	28	23	10	224
901-1200	26	17	18	27	11	68
Powyżej 1200 zł	36	12	27	18	7	65
Ocena własnych war. mater.						
Złe	15	15	36	22	12	269
Średnie	20	17	27	27	10	410
Dobre	29	16	21	25	8	240
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	19	8	47	23	3	49
Raz w tygodniu	21	18	29	22	9	453
1-2 razy w miesiącu	11	17	23	34	15	139
Kilka razy w roku	25	15	27	25	8	169
W ogóle nie uczestniczy	24	12	23	27	14	110
Poglądy polityczne						
Lewica	40	14	20	24	2	141
Centrum	22	17	29	26	7	285
Prawica	17	21	36	19	7	210
Trudno powiedzieć	13	12	26	29	20	282

Tabela 2. Czy, Pana(i) zdaniem, rząd Marka Belki będzie w porównaniu z poprzednim lepszy czy też gorszy?

(%)

	Lepszy	Taki sam	Gorszy	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	20	47	13	20	920
Płeć					
Mężczyźni	23	47	15	16	445
Kobiety	17	47	12	25	475
Wiek					
18-24 lat	17	44	18	22	134
25-34	20	52	8	21	167
35-44	13	57	13	17	152
45-54	19	47	19	15	182
55-64	27	41	13	19	125
65 lat i więcej	22	39	10	29	161
Miejsce zamieszkania					
Wieś	14	48	13	24	338
Miasto do 20 tys.	20	39	19	21	110
20-100 tys.	19	51	10	19	183
101-500 tys.	29	44	12	14	177
501 tys. i więcej mieszk.	20	48	14	19	112
Wykształcenie					
Podstawowe	16	37	16	31	256
Zasadnicze zawodowe	13	50	15	21	238
Średnie	24	50	13	13	321
Wyższe	29	52	5	13	104
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	28	50	11	11	61
Prac. umysł. niż. szczebla	25	56	3	16	78
Pracownicy fiz. - umysł.	16	52	15	16	76
Robotnicy wykwalifikowani	15	43	16	25	76
Robotnicy niewykwalifik.	10	51	29	10	34
Rolnicy	13	48	15	24	49
Pracujący na własny rach.	17	54	12	17	42
Bierni zawodowo					
Renciści	33	36	10	22	96
Emeryci	19	45	13	24	194
Uczniowie i studenci	27	48	11	15	57
Bezrobotni	12	44	20	24	108
Gospodynie domowe i inni	11	50	10	29	49
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	19	56	11	15	131
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	19	54	16	11	61
sekt. pryw. poza rolnict.	20	46	14	19	172
prywatnym gosp. rolnym	13	49	13	25	56
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	16	51	18	15	120
301-500	14	52	15	19	141
501-900	22	47	13	18	224
901-1200	20	48	2	30	68
Powyżej 1200 zł	41	37	10	12	65
Ocena własnych war. mater.					
Złe	14	46	18	22	269
Średnie	19	49	14	19	410
Dobre	28	45	8	20	240
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	13	55	14	18	49
Raz w tygodniu	18	49	15	18	453
1-2 razy w miesiącu	17	51	12	20	139
Kilka razy w roku	23	46	11	20	169
W ogóle nie uczestniczy	27	32	12	29	110
Poglądy polityczne					
Lewica	37	48	10	5	141
Centrum	21	53	12	13	285
Prawica	18	56	15	11	210
Trudno powiedzieć	10	33	14	42	282

Tabela 3. Stosunek do rządu Marka Belki

(%)

	Zwolennicy	Przeciwnicy	Obojętni	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	20	22	49	9	920
Płeć					
Mężczyźni	21	23	50	6	445
Kobiety	19	20	48	13	475
Wiek					
18-24 lat	17	22	56	5	134
25-34	18	19	56	7	167
35-44	17	27	44	11	152
45-54	19	24	50	7	182
55-64	26	15	50	9	125
65 lat i więcej	21	22	39	19	161
Miejsce zamieszkania					
Wieś	13	20	54	13	338
Miasto do 20 tys.	23	28	43	6	110
20-100 tys.	24	17	52	7	183
101-500 tys.	24	26	39	10	177
501 tys. i więcej mieszk.	22	20	51	7	112
Wykształcenie					
Podstawowe	16	15	52	17	256
Zasadnicze zawodowe	15	26	53	7	238
Średnie	24	21	49	6	321
Wyższe	26	29	35	9	104
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	27	32	37	4	61
Prac. umysł. niż. szczebla	19	22	47	12	78
Pracownicy fiz. - umysł.	19	21	52	7	76
Robotnicy wykwalifikowani	23	21	49	7	76
Robotnicy niewykwalifik.	20	22	47	11	34
Rolnicy	9	19	59	13	49
Pracujący na własny rach.	18	23	49	10	42
Bierni zawodowo					
Renciści	29	23	40	9	96
Emeryci	20	18	44	17	194
Uczniowie i studenci	19	24	56	2	57
Bezrobotni	15	23	56	6	108
Gospodynie domowe i inni	11	18	66	5	49
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	20	28	45	8	131
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	12	26	55	7	61
sekt. pryw. poza rolnict.	24	21	46	9	172
prywatnym gosp. rolnym	12	19	55	14	56
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	15	22	58	5	120
301-500	15	23	51	10	141
501-900	22	22	47	9	224
901-1200	29	15	42	14	68
Powyżej 1200 zł	40	22	35	3	65
Ocena własnych war. mater.					
Złe	16	21	52	11	269
Średnie	18	23	49	11	410
Dobre	27	20	46	7	240
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	17	34	44	5	49
Raz w tygodniu	19	22	48	11	453
1-2 razy w miesiącu	15	17	57	11	139
Kilka razy w roku	23	19	51	7	169
W ogóle nie uczestniczy	22	24	43	10	110
Poglądy polityczne					
Lewica	42	15	39	3	141
Centrum	21	19	55	5	285
Prawica	16	37	41	7	210
Trudno powiedzieć	10	16	54	20	282

Tabela 4. Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że obecnie na czele rządu stoi Marek Belka?

(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	25	38	37	920
Płeć				
Mężczyźni	29	42	29	445
Kobiety	22	35	43	475
Wiek				
18-24 lat	23	42	35	134
25-34	28	37	35	167
35-44	23	44	34	152
45-54	26	41	33	182
55-64	31	35	34	125
65 lat i więcej	23	31	46	161
Miejsce zamieszkania				
Wieś	19	41	40	338
Miasto do 20 tys.	30	40	30	110
20-100 tys.	27	31	42	183
101-500 tys.	32	39	30	177
501 tys. i więcej mieszk.	27	40	33	112
Wykształcenie				
Podstawowe	20	34	45	256
Zasadnicze zawodowe	22	44	34	238
Średnie	29	39	32	321
Wyższe	34	34	33	104
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	38	31	31	61
Prac. umysł. niż. szczebla	30	38	32	78
Pracownicy fiz.- umysł.	15	44	40	76
Robotnicy wykwalifikowani	29	44	27	76
Robotnicy niewykwalifik.	25	33	41	34
Rolnicy	13	46	41	49
Pracujący na własny rach.	30	40	30	42
Bierni zawodowo				
Renciści	32	36	31	96
Emeryci	23	34	44	194
Uczniowie i studenci	29	31	40	57
Bezrobotni	21	49	30	108
Gospodynie domowe i inni	24	31	45	49
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	26	41	33	131
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	26	47	27	61
sekt. pryw. poza rolnict.	30	37	33	172
prywatnym gosp. rolnym	14	40	45	56
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	21	47	31	120
301-500	23	39	38	141
501-900	32	36	32	224
901-1200	27	24	49	68
Powyżej 1200 zł	41	33	26	65
Ocena własnych war. mater.				
Złe	19	46	34	269
Średnie	23	38	39	410
Dobre	36	30	34	240
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	22	57	21	49
Raz w tygodniu	25	39	36	453
1-2 razy w miesiącu	23	36	40	139
Kilka razy w roku	28	35	37	169
W ogóle nie uczestniczy	28	32	39	110
Poglądy polityczne				
Lewica	45	30	25	141
Centrum	27	41	32	285
Prawica	25	50	24	210
Trudno powiedzieć	14	31	55	282

Tabela 5. Czy, Pana(i) zdaniem, rząd Marka Belki stwarza szansę poprawy sytuacji gospodarczej?

	(%)			
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	26	46	28	920
Płeć				
Mężczyźni	27	51	21	445
Kobiety	24	41	35	475
Wiek				
18-24 lat	28	45	27	134
25-34	26	48	26	167
35-44	21	49	30	152
45-54	27	49	24	182
55-64	25	48	27	125
65 lat i więcej	26	36	38	161
Miejsce zamieszkania				
Wieś	21	47	33	338
Miasto do 20 tys.	27	42	31	110
20-100 tys.	27	47	27	183
101-500 tys.	30	44	26	177
501 tys. i więcej mieszk.	31	49	20	112
Wykształcenie				
Podstawowe	19	43	38	256
Zasadnicze zawodowe	20	51	29	238
Średnie	33	45	21	321
Wyższe	31	44	25	104
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	28	46	26	61
Prac. umysł. niż. szczebla	31	41	29	78
Pracownicy fiz.- umysł.	22	52	26	76
Robotnicy wykwalifikowani	24	54	22	76
Robotnicy niewykwalifik.	20	56	24	34
Rolnicy	21	45	34	49
Pracujący na własny rach.	18	50	32	42
Bierni zawodowo				
Renciści	33	40	27	96
Emeryci	25	42	33	194
Uczniowie i studenci	39	37	24	57
Bezrobotni	24	50	26	108
Gospodynie domowe i inni	17	45	37	49
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	25	46	29	131
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	26	53	21	61
sekt. pryw. poza rolnict.	25	48	27	172
prywatnym gosp. rolnym	18	50	32	56
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	22	54	24	120
301-500	23	47	30	141
501-900	29	44	26	224
901-1200	25	41	34	68
Powyżej 1200 zł	39	40	21	65
Ocena własnych war. mater.				
Złe	20	54	26	269
Średnie	25	47	29	410
Dobre	34	35	31	240
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	22	58	21	49
Raz w tygodniu	25	47	28	453
1-2 razy w miesiącu	23	47	31	139
Kilka razy w roku	32	40	28	169
W ogóle nie uczestniczy	25	42	34	110
Poglądy polityczne				
Lewica	52	33	16	141
Centrum	25	48	26	285
Prawica	23	62	15	210
Trudno powiedzieć	15	38	48	282

Tabela 6. Jak by Pan(i) ocenił(a) wyniki działalności rządu premiera Marka Belki od czasu objęcia przezeń władzy?

(%)

	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	15	33	52	920
Płeć				
Mężczyźni	14	36	50	445
Kobiety	15	30	54	475
Wiek				
18-24 lat	19	32	49	134
25-34	14	36	50	167
35-44	13	35	52	152
45-54	11	37	52	182
55-64	15	32	52	125
65 lat i więcej	18	24	58	161
Miejsce zamieszkania				
Wieś	11	32	57	338
Miasto do 20 tys.	16	34	50	110
20-100 tys.	15	30	56	183
101-500 tys.	20	35	45	177
501 tys. i więcej mieszk.	19	35	46	112
Wykształcenie				
Podstawowe	11	29	60	256
Zasadnicze zawodowe	11	37	52	238
Średnie	20	33	46	321
Wyższe	16	33	51	104
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	18	33	48	61
Prac. umysł. niż. szczebla	19	27	53	78
Pracownicy fiz.- umysł.	11	43	45	76
Robotnicy wykwalifikowani	14	34	53	76
Robotnicy niewykwalifik.	9	20	71	34
Rolnicy	3	36	61	49
Pracujący na własny rach.	16	44	40	42
Bierni zawodowo				
Renciści	21	30	49	96
Emeryci	14	29	57	194
Uczniowie i studenci	24	29	47	57
Bezrobotni	11	39	50	108
Gospodynie domowe i inni	17	31	52	49
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	16	32	52	131
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	15	33	52	61
sekt. pryw. poza rolnict.	14	37	49	172
prywatnym gosp. rolnym	3	33	64	56
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	12	46	42	120
301-500	15	29	57	141
501-900	16	32	51	224
901-1200	18	21	60	68
Powyżej 1200 zł	28	26	46	65
Ocena własnych war. mater.				
Źle	11	39	50	269
Średnie	13	32	55	410
Dobre	22	28	50	240
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	15	46	39	49
Raz w tygodniu	16	36	48	453
1-2 razy w miesiącu	11	29	59	139
Kilka razy w roku	18	30	53	169
W ogóle nie uczestniczy	13	23	65	110
Poglądy polityczne				
Lewica	26	29	44	141
Centrum	15	37	48	285
Prawica	15	41	44	210
Trudno powiedzieć	9	25	66	282

Tabela 7. Jak by Pan(i) określił(a) obecny rząd? Czy, Pana(i) zdaniem, jest to przede wszystkim:
 1 - rząd prezydencki; 2 - rząd fachowców; 3 - rząd dotychczasowej koalicji rządowej (SLD-UP i FKP);
 4 - rząd dotychczasowej koalicji rządowej i SdPl Marka Borowskiego; 5 - Określił(a)by to inaczej

	(%)					Trudno powiedzieć	Liczba osób
	1	2	3	4	5		
Ogółem	16	5	26	10	4	39	920
Płeć							
Mężczyźni	18	6	31	12	5	28	445
Kobiety	14	4	22	8	2	50	475
Wiek							
18-24 lat	14	7	18	9	5	47	134
25-34	12	2	36	8	3	39	167
35-44	8	4	36	17	2	32	152
45-54	25	7	28	9	3	28	182
55-64	20	6	21	11	6	37	125
65 lat i więcej	14	4	17	7	3	55	161
Miejsce zamieszkania							
Wieś	14	4	26	6	1	49	338
Miasto do 20 tys.	18	6	30	11	4	31	110
20-100 tys.	17	6	23	11	6	37	183
101-500 tys.	14	6	30	13	4	32	177
501 tys. i więcej mieszk.	19	5	25	14	4	33	112
Wykształcenie							
Podstawowe	12	3	16	6	3	61	256
Zasadnicze zawodowe	20	5	29	8	4	34	238
Średnie	15	7	32	10	4	32	321
Wyższe	16	3	31	25	3	23	104
Grupa społ.-zaw. pracujący							
Kadra kier., inteligencja	16	2	29	27	2	26	61
Prac. umysł. niż. szczebla	14	2	26	14	6	38	78
Pracownicy fiz. - umysł.	16	3	32	12	2	36	76
Robotnicy wykwalifikowani	18	8	41	7	6	21	76
Robotnicy niewykwalifik.	19	3	26	10	5	37	34
Rolnicy	18	5	28	2	0	47	49
Pracujący na własny rach.	6	4	40	17	8	24	42
Bierni zawodowo							
Renciści	17	9	22	12	2	38	96
Emeryci	14	4	19	7	4	51	194
Uczniowie i studenci	11	5	32	8	5	40	57
Bezrobotni	20	8	24	7	2	39	108
Gospodynie domowe i inni	16	3	18	6	2	56	49
Pracuje w:							
inst. państw., publicznej	17	4	33	17	4	25	131
spółce właścicieli							
prywatnych i państwa	11	3	41	8	6	31	61
sekt. pryw. poza rolnict.	16	4	30	14	4	32	172
prywatnym gosp. rolnym	17	6	25	4	0	48	56
Dochody na jedną osobę							
Do 300 zł	18	3	26	8	2	42	120
301-500	14	3	34	7	2	40	141
501-900	14	8	27	10	4	37	224
901-1200	13	6	20	19	7	35	68
Powyżej 1200 zł	22	4	30	18	4	22	65
Ocena własnych war. mater.							
Złe	13	5	27	9	5	41	269
Średnie	16	5	24	12	3	40	410
Dobre	19	5	29	9	3	36	240
Udział w prakt. religijnych							
Kilka razy w tygodniu	14	5	30	6	6	39	49
Raz w tygodniu	18	6	26	8	1	41	453
1-2 razy w miesiącu	12	2	25	11	4	46	139
Kilka razy w roku	12	5	25	18	4	35	169
W ogóle nie uczestniczy	17	6	29	6	10	31	110
Poglądy polityczne							
Lewica	15	8	35	14	2	27	141
Centrum	16	5	28	13	4	33	285
Prawica	22	5	36	13	2	22	210
Trudno powiedzieć	10	4	13	3	5	65	282